

Český svaz
ochránců přírody

Výroční zpráva 2014

Obsah

Kdo jsme	1
Členové, základní organizace a jejich aktivity	2
Vedení ČSOP	6
Ochrana biodiverzity	10
Pozemkové spolky	14
Akreditace	16
Finanční podpora	19
Informace a setkávání	19
Veřejná sbírka Místo pro přírodu	20
Národní síť záchranných stanic	22
Veřejná sbírka Zvíře v nouzi	27
Ekologická výchova	28
Ekocentra ČSOP	29
Akreditace Ekocenter ČSOP	29
Práce s dětmi a mládeží	33
NET4GAZ Blíž přírodě	36
Uklidíme svět!	38
Setkání s přírodou	39
Živá zahrada	40
Oživení starých odrůd	41
Zahraníční vztahy	42
Zelená karta ČSOP	44
Poděkování	50
Hospodaření ČSOP v roce 2013	54
Rozvaha k 31. 12. 2013 (v celých tisících Kč)	57
Výkaz zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2013	59
Výrok auditora	59
Summary, Zusammenfassung	60

Kdo jsme

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je spolek, jehož členy spojuje aktivní zájem o přírodu a životní prostředí. Naším posláním je ochrana a obnova přírody a krajiny, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života. Vznikli jsme v roce 1979. V roce, o kterém pojednává tato výroční zpráva, jsme tedy oslavili 35. narozeniny.

Naše činnost je velmi rozmanitá a většina z ní se odehrává v terénu. Pečujeme o přírodně zajímavá území, provádíme přírodovědné průzkumy a mapování, prostřednictvím řady projektů se snažíme o zachování druhového bohatství živočichů a rostlin nejen na území České republiky. Nedílnou součástí našich aktivit je práce s dětmi a mládeží. Vzděláváme ale i dospělou veřejnost. V záchranných stanicích pečujeme o zraněné a jinak handicapované živočichy a snažíme se je vrátit do přírody. Účastníme se rozhodování ve správních řízeních, podílíme se na ochraně kulturních památek a vyvíjíme celou řadu dalších aktivit. Nemalé finanční prostředky, které na uvedené činnosti seženeme, poskytujeme i jiným neziskovým organizacím.

Od většiny obdobně zaměřených organizací se odlišujeme tím, že těžištěm naší činnosti je práce dobrovolníků sdružených v několika stovkách základních (místních) organizací, které mají vlastní právní subjektivitu.

Tato výroční zpráva popisuje pouze aktivity, které ČSOP v roce 2014 koordinoval celorepublikově. Nezahrnuje informace o pestré činnosti našich základních organizací a dalších organizačních složek ani činnosti regionálního či místního významu.

Členové, základní organizace a jejich aktivity

Mezi členy ČSOP jsou profesionální ochránci přírody, badatelé, zkušení dobrovolníci, ale především nadšenci, kteří prostě „jen“ mají rádi přírodu.

V roce 2014 se řádně registrovalo 308 základních organizací (ZO) s celkem 6034 členy, z toho bylo 11 organizací nových. V oddílech Mladých ochránců přírody (MOP) bylo sdruženo 1328 řádně registrovaných členů. Členů mimo ZO, registrovaných přímo u ústředí ČSOP bylo celkem 586, z toho 85 nových. Český svaz ochránců přírody v roce 2014 registroval celkem 6 620 členů ČSOP. V rámci kolektivního členství se při ČSOP registrovalo 6 spřátelených organizací.

Rozmanitou činnost ČSOP ilustruje následující tabulka, která uvádí naše nejčastější aktivity a počty základních organizací, které se jimi v roce 2014 zabývaly.

Péče o krajinu a památky

Údržba maloplošných chráněných území	138
Údržba ekologicky významných nechráněných území	134
Zřizování a údržba územních systémů ekologické stability	46
Údržba zeleně	139
Péče o kulturní památky	35
Okrašlovací činnost	68

Druhá ochrana

Programy ochrany biodiverzity	118
Provádění přírodovědných průzkumů	116
Péče o handicapované živočichy	45
Záchranné chovy	11
Záchranné transfery	10

Ochrana životního prostředí

Ochrana vod	85
Ochrana ovzduší	31
Problematika těžby nerostů a hornin	29
Problematika odpadů	49
Lesní hospodaření	52
Problematika dopravy	51
Zemědělství	64

Energetické úspory	29
Účast v EIA	17
Účast ve správních řízeních	81

Environmentální výchova

Systematická práce s kolektivem dětí a mládeže	75
Pořádání táborových pobytů v přírodě	72
Působení na neorganizované děti a mládež	161
Systematická práce s dětmi členů ZO	74
Pořádání kurzů, školení, seminářů v oblasti EVVO	69
Pořádání veřejně přístupných akcí a kampaní	197
Den Země	137
Uklidíme svět!	113
Provoz ekocentra, poradenského centra, infocentra	83
Provoz naučné stezky	99
Vydávání periodik	21
Vydávání ostatních tiskovin	87

Ochrana společenských zvířat

Provoz útulku pro společenská zvířata	12
---------------------------------------	----

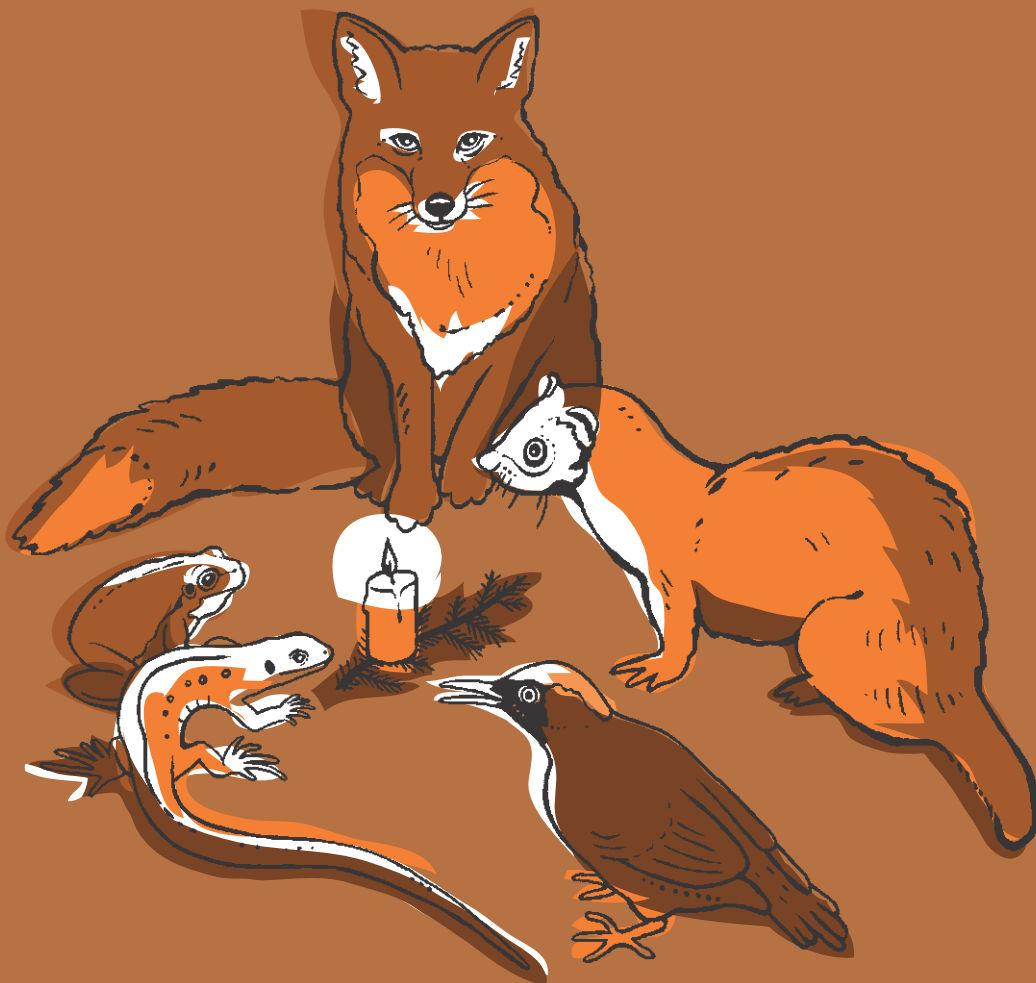
Zpracováno dle údajů poskytovaných základními organizacemi.

V následující tabulce naleznete počty členů a základních organizací v jednotlivých krajích České republiky v roce 2014.

kraj	počet ZO	členů v ZO	členů u ústředí	členů v MOP	celkem členů
Jihočeský	17	355	36	106	391
Jihomoravský	32	405	77	28	482
Karlovarský	7	135	10	0	145
Královéhradecký	14	216	32	40	248
Liberecký	15	318	21	84	339
Moravskoslezský	29	413	39	28	452
Olomoucký	18	401	25	90	426
Pardubický	21	397	26	66	423
Plzeňský	18	453	20	185	473
Praha	30	695	158	226	853
Středočeský	48	1106	64	266	1170
Ústecký	15	323	29	62	352
Vysočina	16	402	22	80	424
Zlínský	28	415	27	67	442
CELKEM	308	6034	586	1328	6620

Vedení ČSOP

Statutárním zástupcem ČSOP je jeho předseda. Ten je spolu s dalšími členy Ústřední výkonné rady a členy Ústřední kontrolní a revizní komise volen nejvyšším orgánem svazu – Sněmem ČSOP – a to vždy na období 3 roků.

Předseda ČSOP

Libor Ambrozek (ZO ČSOP Kyjov)

Výkonný místopředseda ČSOP

Karel Kříž (ZO ČSOP Vlašim)

Ústřední výkonná rada ČSOP

Ivan Bartoš (ZO ČSOP Studénka)

Jan Eichler (ZO ČSOP Tilia)

Yvonna Gaillyová (ZO ČSOP Veronica)

Daniel Horáček (ZO ČSOP při Správě CHKO Jizerské hory)

Jakub Hromas (ZO ČSOP Šumava)

Václav Izák (ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády)

Luděk Kostelník (ZO ČSOP Odry)

Karel Kredba (ZO ČSOP Valašské Meziříčí)

Jiří Kučera (ZO ČSOP Hostivice)

Jitka Loubová (ZO ČSOP Botič – Rokytka)

Václav Lupínek (ZO ČSOP ALTER MELES)

Petr Orel (ZO ČSOP Nový Jičín)

Milan Petr (ZO ČSOP Zásmyky)

Ivana Pirná (ZO ČSOP Vodolensis)

Jiří Rous (ZO ČSOP Teplice – Fergunna)

Václav Somol (ZO ČSOP Silvatica)

Daniel Šatra (ZO ČSOP Kulíšek)

Libor Tandler (ZO ČSOP Oriolus)

Jiří Vašíček (ZO ČSOP Narcis)

Václav Záruba (ZO ČSOP Orlice)

Eva Zatloukalová (ZO ČSOP Bělozářka)

Jozef Zetěk (ZO ČSOP Kněžice)

David Zítek (ZO ČSOP Dům ochránců přírody v Praze)

Ústřední kontrolní a revizní komise

Josef Cach (ZO ČSOP – Záchraná stanice a ekocentrum „Pasíčka“)

Karel Ferschmann (ZO ČSOP Radnice)

Radko Samek (ZO ČSOP 09/09)

Předsedové odborných komisí

Komise ochrany přírody **Václav Somol**

Komise pro práci se členy **Ivana Pirná**

Komise ekologické výchovy **Jozef Zetěk**

Komise zahraničních vztahů **Václav Izák**

Předsednictvo ÚVR ČSOP

Sedmičlenné předsednictvo je vždy tvořené předsedou ČSOP, výkonným místopředsedou ČSOP a dále pak členy, kteří byli zvoleni z řad členů ÚVR ČSOP: **Yvonna Gaillyová**, **Václav Izák**, **Jiří Kučera**, **Jiří Rous** a **Václav Somol**.

Kancelář ČSOP

Ústřední výkonná rada si pro zajištění základních činností ČSOP zřizuje svou Kancelář. Ta v roce 2014 pracovala v následujícím složení:

Kateřina Adámková – koordinace Národního programu Ochrana biodiverzity a výběrových řízení na podporu ekocenter a infocenter ČSOP.

Stanislava Bartošová – administrace programu pozemkových spolků, koordinace zahraničních vztahů.

Jiřina Borecká – registrace základních organizací a práce se členskou základnou, registrace Ekocenter – do srpna 2014.

Radka Janošová – administrativní zajištění chodu Kanceláře, prodej publikací a vedoucí knihovny – do dubna 2014.

Kateřina Landová – koordinace obou veřejných sbírek, práce s dárci a koordinátorka programu Živá zahrada – od srpna 2014.

Lucie Matulová – koordinátorka programu Blíž přírodě, práce s dárci a koordinace kampaně Setkání s přírodou.

Petra Milerová – administrativní zajištění chodu Kanceláře, prodej publikací a vedoucí knihovny – od července 2014.

Jan Moravec – zástupce ředitele Kanceláře pro odborné programy, koordinace programu pozemkových spolků a kampaně Místo pro přírodu, šéfredaktor časopisu Krása našeho domova.

Markéta Pecková – koordinace programu Uklid'me svět – do srpna 2014.

Iva Peklová – koordinace kampaně Uklid'me svět a kampaně Naše mokřady – od srpna 2014.

Petr Stýblo – ředitel Kanceláře, koordinace programu Živá zahrada, servis pro ÚVR .

Zdeňka Nezmeškalová – koordinace programu Národní síť záchraných stanic.

Eva Vadászová – registrace základních organizací a práce se členskou základnou, registrace Ekocenter, program Zelená karta – od září 2014.

Čestná rada ČSOP

Rada pomáhá rozvíjet, propagovat a prosazovat činnost a zájmy ČSOP.

Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc. (předseda), Doc. RNDr. Karel Hudec, DrSc.,

Prof. Ing. Jan Jeník, CSc., Prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc., Čestmír Klos,

RNDr. Jiří Kulich, RNDr. Jan Květ, CSc., RNDr. Ladislav Miko, Ph.D.,

JUDr. Svatomír Mlčoch, Ing. Jiří Oliva, RNDr. František Pelc, Ing. Pavel Pešout,

Bc. Stanislav Rampas, RNDr. Jitka Seitlová, PhDr. Vladimír Špidla,

Ing. Jaroslav Ungerman, CSc., Ing. František Urban

Ochrana biodiverzity

Zachování a obnova druhové rozmanitosti, péče o cenné biotopy či podpora ohrožených druhů rostlin a živočichů patří mezi základní poslání svazu. Tyto a mnoho dalších aktivit jsou zastřešeny Národním programem Ochrana biodiverzity.

V roce 2014 bylo v tomto programu realizováno tradiční otevřené výběrové řízení na podporu projektů v ochraně biodiverzity, kterého se mohly zúčastnit i organizace mimo ČSOP. Výběrové řízení bylo vyhlášeno v únoru, druhé kolo pak v květnu 2014. Bylo přihlášeno celkem 313 projektů od 89 základních článků ČSOP nebo jiných nevládních organizací. Projekty posoudila a zhodnotila Komise ochrany přírody ČSOP společně s odbornými garaty pro jednotlivé programy.

Žadatelé mohli přihlásit své projekty do 7 činností:

- Mapování výskytu určitého druhu a skupin druhů, zejména kriticky a silně ohrožených
- Monitoring / podrobné mapování určité lokality
- Praktická opatření k zachování / obnově biotopů jednotlivých druhů či skupin
- Praktická opatření vedoucí k podpoře jednotlivých druhů či skupin živočichů
- Příprava sadbového materiálu a výsadby a péče o ohrožené druhy dřevin, včetně krajových odrůd ovocných dřevin, tvorba regionálních lučních směsí
- Seznamování veřejnosti s druhovou rozmanitostí a s možnostmi její ochrany a podpory
- Neadresná propagace ochrany druhu, skupiny druhů či biotopu pomocí informování široké veřejnosti o ohrožení a o možnostech aktivní ochrany

Podpořené projekty byly zaměřeny například na mapování výskytu orchidejí, vážek, lesních mravenců, vzácných druhů ptáků, obojživelníků nebo starých krajových odrůd ovocných dřevin. Kromě mapování, které přináší cenné informace pro ochranu přírody, byly realizovány rozmanité podpůrné činnosti určené pro vybrané druhy organismů. Byly tak například čištěny, opravovány a nově instalovány hnízdní podložky a budky pro dravé či zpěvné ptáky, čápy či netopýry. V období tahu obojživelníků byly zajištěny desítky úseků silnic a přeneseny tisíce jedinců, vzniklo několik nových tůní, pro plazy byly budovány či obnovovány suché kamenné zídky atd. Důležitou součástí programu je také osvětová a propagační činnost. V rámci ní proběhly desítky exkurzí pro veřejnost na přírodně cenné lokality a vznikla řada nových publikací.

ČSOP v rámci tohoto programu rozdělil téměř 3,7 milionu Kč na realizaci 217 projektů, do kterých se zapojilo 62 organizací ČSOP a 26 dalších občanských sdružení. Realizaci programu Ochrana biodiverzity podpořily Ministerstvo životního prostředí a Lesy České republiky, s. p., generální partner programu.

činnost	počet projektů	podpora Kč
Mapování výskytu určitého druhu a skupin druhů, zejména kriticky a silně ohrožených	68	833 400 Kč
Monitoring / podrobné mapování určité lokality	26	416 000 Kč
Praktická opatření k zachování / obnově biotopů jednotlivých druhů či skupin	35	653 900 Kč
Praktická opatření vedoucí k podpoře jednotlivých druhů či skupin živočichů	45	661 900 Kč
Příprava sadbového materiálu a výsadby a péče o ohrožené druhy dřevin, včetně krajových odrůd ovocných dřevin, tvorba regionálních lučních směsí	14	249 000 Kč
Seznamování veřejnosti s druhovou rozmanitostí a s možnostmi její ochrany a podpory	10	135 300 Kč
Neadresná propagace ochrany druhu, skupiny druhů či biotopu pomocí informování široké veřejnosti o ohrožení a o možnostech aktivní ochrany	14	415 500 Kč
Garantské koordinační projekty	5	330 000 Kč
Celkem projektů	217	3 695 000 Kč

Hodnocení projektů a odborné zázemí programu Ochrana biodiverzity zajišťovali garanti jednotlivých oborů. V roce 2014 jednotlivé obory programu vykonávali:

obor

motýli
 mravenci rodu Formica
 vážky
 čmeláci, včely
 lesní hymz
 brouci
 raci, vodní a mokřadní ekosystémy
 ryby a kruhoústí
 obojživelníci
 plazi
 ptáci zemědělské krajiny
 dravci a sovy
 ledňáček a skorec
 čápi a ostatní brodiví
 zpěvní ptáci, budky, doupné stromy
 netopýři
 velké šelmy
 lesní byliny
 ohrožené a chráněné nelesní byliny
 invazní druhy rostlin
 ohrožené druhy dřevin
 krajové odrůdy ovocných dřevin
 houby
 biodiverzita okolí lidských sídel
 management lokalit soustavy Natura 2000

odborný garant

Alois Pavlíčko
 Pavel Bezděčka
 Martin Waldhauser
 Miroslav Pavelka
 Ivan Horčíčko
 Václav Křivan
 Miloš Holzer
 Lubomír Hanel
 Jaromír Maštera
 Blanka Mikátová
 Daniel Křenek
 Petr Orel
 Pavel Čech
 Stanislav Chvapil
 Jaroslav Koleček
 Mojmír Vlašín
 Barbora Krchňáková Telnarová
 Václav Somol
 Petr Karlík
 Květa Morávková
 Karel Kříž
 Martin Lípa
 Jiří Polčák
 Petr Stýblo
 Martin Dušek

Pozemkové spolky

Myšlenka pozemkových spolků stojí na předpokladu, že nejlépe může cenné lokality či objekty ochránit rozumný vlastník. Nevládní organizace proto s vlastníky uzavírají dlouhodobé smlouvy o spolupráci, cenné lokality si pronajímají anebo se přímo jejich vlastníky stávají. Tento způsob ochrany přírodního a kulturního dědictví je ve světě velmi rozšířen. U nás má sice také starou tradici, bohužel však násilně přerušenu. Novodobá historie se tak datuje až od poloviny 90. let. Český svaz ochránců přírody na sebe převzal úlohu Národního pozemkového spolku – tedy koordinátora a zastřešovatele celého hnutí pozemkových spolků. Od roku 1998 v rámci jednoho ze svých národních programů pozemkové spolky podporuje, pozemkospolkové myšlenky propaguje a zároveň dohlíží na zachování důvěryhodnosti pozemkospolkového hnutí.

V čele programu stojí Rada Národního pozemkového spolku.

V roce 2014 pracovala v tomto složení:

Pavel Bureš (Národní památkový ústav)

Václav Izák (ÚVR ČSOP)

Miroslav Janík (Pozemkový spolek KOSENKA)

Martin Kludys (Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka)

Jiří Koreš (Pozemkový spolek Šance pro draha)

Michal Krátký (Pozemkový spolek Sagittaria)

Jaromír Maštera (Pozemkový spolek Mokřady)

Jiří Rous (ÚVR ČSOP)

Tomáš Růžička (Nadace Partnerství)

Petr Stloukal (Ministerstvo životního prostředí)

Jiří Stonawski (Lesy České republiky, s. p.)

Vlastislav Vlačička – předseda Rady NPS (Pozemkový spolek Launensia)

Náplň programu lze zhruba rozdělit do čtyř okruhů – akreditace pozemkových spolků, jejich finanční podpora, metodická podpora (včetně zajištění vzájemného kontaktu) a veřejná sbírka na výkupy přírodně důležitých pozemků.

Aktuální informace o hnutí pozemkových spolků, potřebné kontakty i veškeré dokumenty včetně podrobných zpráv o pozemkospolkovém dění najdou zájemci na webových stránkách <http://pozemkovespolky.csop.cz>. Zde jsou uvedeny pouze nejzákladnější informace.

AKREDITACE

Jednou ze stěžejních činností programu je akreditace pozemkových spolků. V našem právním řádu není pojem pozemkového spolku nijak ošetřen. Akreditace se proto snaží zabránit jeho zneužití. Akreditace je pro pozemkový spolek osvědčením, že splňuje všechna určená kritéria (existence dlouhodobých práv k pozemku, hospodaření na pozemku v zájmu ochrany přírodního a kulturního dědictví, dodržování etického kodexu pozemkových spolků) a pro jeho partnery zárukou důvěryhodnosti.

V roce 2014 bylo akreditováno celkem 60 pozemkových spolků:

Pozemkový spolek Anthericum	Anthericum
Pozemkový spolek Berkut	23/02 ZO ČSOP Berkut
Pozemkový spolek Botič – Rokytka	ZO ČSOP Botič – Rokytka
Pozemkový spolek Buchlovice	ZO ČSOP 63/03 Buchlovice
Pozemkový spolek Čertoryje	ZO ČSOP Bílé Karpaty
Pozemkový spolek Čmelák	Čmelák – Společnost přátel přírody
Pozemkový spolek Denemark	Denemark
Pozemkový spolek Domov	ZO ČSOP Jeseník nad Odrou
Pozemkový spolek Fergunna	ZO ČSOP Teplice – Fergunna
Pozemkový spolek Gallinago	Pobočka ČSO na Vysočině
Pozemkový spolek Hády	ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády
Pozemkový spolek Hamerský potok	Hamerský potok
Pozemkový spolek Hasina	ZO ČSOP Hasina Louny
Pozemkový spolek Chaloupky	ZO Českého svazu ochránců přírody Kněžice
Pozemkový spolek Kladensko	Český svaz ochránců přírody Kladensko

Pozemkový spolek Kosenka pro přírodu, krajinu a památky Valašskoklobucka	ZO ČSOP Kosenka
Pozemkový spolek Krušnohoří	ZO ČSOP 39/02 Klíny
Pozemkový spolek Květokras	Boskovštějn – místo pro život
Pozemkový spolek Launensia	ZO ČSOP 38/02 Launensia
Pozemkový spolek Lunaria	Lunaria
Pozemkový spolek Mantis	Pozemkový spolek Mantis
Pozemkový spolek Meluzína	Ekologické centrum Meluzína – RCAB
Pozemkový spolek Milkovické údolí	Milkovický přírodně společenský kroužek
Pozemkový spolek Mokřady	Mokřady – ochrana a management
Pozemkový spolek Mokřady a louky Liberecka	ZO ČSOP Armillaria
Pozemkový spolek Mravenec	17/01 ZO ČSOP – SEV Mravenec
Pozemkový spolek Natura	ZO ČSOP 43/10 Ekocho
Pozemkový spolek Niva	Pozemkový spolek Niva
Pozemkový spolek Nosperk	Pozemkový spolek Nosperk
Pozemkový spolek Olza	ZO ČSOP Olza
Pozemkový spolek Pobečví	ZO ČSOP 74/03 Lipník nad Bečvou
Pozemkový spolek Podbeskydí	ZO ČSOP 68/01 Kunčice pod Ondřejníkem
Pozemkový spolek Polabí	ZO ČSOP Polabí
Pozemkový spolek Ponikva	ZO ČSOP Ponikva
Pozemkový spolek Predmost	Predmostensis
Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka	02/09 ZO ČSOP Vlašim
Pozemkový spolek Prostějovsko	ZO ČSOP – RS Iris

Pozemkový spolek Radnice	ZO ČSOP Radnice
Pozemkový spolek Sagittaria	Sagittaria – sdružení pro ochranu přírody střední Moravy
Pozemkový spolek Sázava	Základní organizace ČSOP – ZO 06/05 Sázava
Pozemkový spolek Severák	Jizersko-Ještědský horský spolek
Pozemkový spolek Severní Prácheňsko	Severní Prácheňsko
Pozemkový spolek Síhla	ZO ČSOP Salamandr
Pozemkový spolek Silvatica	13/18 ZO ČSOP Silvatica
Pozemkový spolek Sorbus	Sorbus
Pozemkový spolek Spálené Poříčí	ZO ČSOP Spálené Poříčí
Pozemkový spolek Suchopýr	Suchopýr, o. p. s.
Pozemkový spolek Sv. Blažej	Cesta z města
Pozemkový spolek Šance pro draha	VAVÁKY – Společnost pro oživení venkova
Pozemkový spolek Šumava	ZO ČSOP Šumava
Velkojaroměřský pozemkový spolek	ZO ČSOP JARO Jaroměř
Pozemkový spolek Veronica	Nadace Veronica
Pozemkový spolek Vespolek	Vespolek
Pozemkový spolek Vladař	ZO ČSOP Alter Meles
Pozemkový spolek Vulkán	6. ZO ČSOP Františkovy Lázně
Pozemkový spolek Zamenis	Zamenis
Pozemkový spolek Zázmoníky	Sdružení pro venkov
Pozemkový spolek Zvoneček	ZO ČSOP 11/11 Zvoneček
Pozemkový spolek Žabí ráj	Muzeum přírody Český ráj
Pozemkový spolek Ždánický les	ZO ČSOP Ždánický les

FINANČNÍ PODPORA

V rámci otevřeného výběrového řízení „Podpora vzniku a rozvoje pozemkových spolků“, financovaného tradičně z grantu Ministerstva životního prostředí, bylo v roce 2014 podpořeno 30 projektů částkou 1 400 000 Kč.

INFORMACE A SETKÁVÁNÍ

Nejdůležitější aktivity roku 2014:

- Pravidelné Výroční setkání pozemkových spolků s řadou odborných seminářů a exkurzí se konalo 4.–5. dubna 2014 ve Štokách.
- Pokračovala bezplatná právní pomoc pro všechny akreditované pozemkové spolky a realizátory projektů při sestavování smluv, majetkových nejasnostech a dalších „pozemkospolkových“ právních problémech, stejně jako hromadné pojištění zodpovědnosti za škody, způsobené třetím osobám. Dále měly pozemkové spolky možnost pojistit svůj majetek v rámci hromadné pojistky. (Obě pojištění se týkají nejen pozemkových spolků, ale i všech pobočných spolků ČSOP.)
- Byl vydán informační leták Představujeme vám pozemkové spolky (též v anglické a německé mutaci).
- Byla navázána spolupráce s norskou organizací Naturvernforbundet i Buskerud (více viz kapitola Zahraniční vztahy).

VEŘEJNÁ SBÍRKA MÍSTO PRO PŘÍRODU

Cílem kampaně Místo pro přírodu je získání finančních prostředků pro výkupy přírodně cenných pozemků, kterým hrozí akutní nebezpečí (vykácení lesa, odvodnění mokřadu, rozorání květnaté louky) a dále pozemků vhodných k „návratu přírody“ (revitalizace vodních toků, výsadby biocenter a biokoridorů). Vedlejším, ovšem neméně důležitým efektem kampaně je také popularizace myšlenky pozemkových spolků a možnosti ochrany přírodního a kulturního dědictví prostřednictvím vlastnických vztahů mezi širokou veřejností.

Současně s centrální kampaní probíhaly také lokální kampaně. Kampaň na „**záchranu Ještěřčího ráje**“, kterou organizovala ZO ČSOP Jaro Jaroměř, byla úspěšně ukončena. Další lokální kampaně probíhaly:

„**Zachraň les**“, organizovaná ZO ČSOP Kosenka, jejímž cílem je vytvoření soukromé lesní rezervace Ščúrnicka v Bílých Karpatech; „**Obnova luk v Pomoraví**“ na obnovu v minulosti zdevastovaných údolních luk a starých říčních ramen na středním Pomoraví organizovaná ZO ČSOP Bílé Karpaty; „**Lipiny**“ na postupné vykupování přírodovědně velmi zajímavé lokality nedaleko Kurdějova na jižní Moravě.

V průběhu roku 2014 se nám podařilo na konto kampaně Místo pro přírodu vybrat **940 652 Kč**. V roce 2014 se za 927 062 Kč ze sbírky Místo pro přírodu podařilo zcela vykoupit 21 pozemků o celkové výměře cca 6,43 ha, a to na lokalitách:

Velká Homolka (nová lokalita): 4 pozemky – 1,3947 ha

Lipiny: 2 pozemky – 1,6574 ha

Vlčí hrdlo: 9 pozemků – 2,4916 ha

Zázmoníky: 6 pozemků – 0,8888 ha

Dále se podařilo získat vlastnický podíl:

2/3 na pozemcích lokality Ještěřčí ráj: 4 pozemky – 4,2232 ha

1/2 na lokalitě Dobšena: 3 pozemky – 1,5673 ha

Celkově se rozrostlo území ve správě pozemkových spolků ČSOP v roce 2014 o **28 pozemků** o celkové výměře **12,223 ha**.

Konto veřejné sbírky je **999922/0800**, bližší informace lze nalézt na **www.mistoprirodu.cz** a na **facebookové stránce Místo pro přírodu**.

Národní síť záchranných stanic

Ke střetům divokých zvířat s nástrahami civilizace – stavbami, dopravními prostředky, vodiči elektřiny, jedovatými látkami ... – dochází v naší krajině zcela běžně. Na rozdíl od jiných států však v Česku vznikl záchranný systém, jehož účelem je jednak poskytnout v kterémkoliv místě republiky rychlou odbornou pomoc zraněným zvířatům, jednak s pomocí zraněných zvířat výchovně působit na veřejnost. Tento systém se nazývá Národní síť záchranných stanic.

Národní síť založil Český svaz ochránců přírody v roce 1998 s cílem zajistit komplexní systematickou pomoc zvířatům v nouzi na území celé České republiky. Její součástí bylo v roce 2014 celkem 29 záchranných stanic. Každá ze sdružených stanic spravuje území, na kterém je lidmi nalezeným handicapovaným živočichům povinná poskytnout komplexní péči – rychlou první pomoc, zajištění veterinárního ošetření, léčbu a rehabilitaci a v šťastnějších případech i vypuštění zpět do volné přírody.

V čele tohoto programu ČSOP stojí Rada Národní sítě záchranných stanic. V roce 2014 pracovala v tomto složení:

Josef Cach (ZS Pasička)

David Fuka (Ministerstvo životního prostředí)

Jiří Kruml (Ministerstvo zemědělství)

Karel Kříž (ÚVR ČSOP)

Karel Makoň (ZS Plzeň)

Petr Orel (ZS Bartošovice) – předseda

Petr Starý (ZS Kladno)

Lenka Tomášková (AOPK ČR)

Luboš Vaněk (ZS Pátek)

Stanice sdružené v Národní síti záchranných stanic v r. 2014

zkrácený název	zřizovatel	území působnosti dle ORP
Soos	Městské muzeum Františkovy Lázně	Aš, Cheb, Sokolov
Bublava	Drosera – Sdružení ochrany přírody a krajiny	Karlovy Vary, Kraslice, Ostrov
Tachov	ČSOP Tachovský ornitologický spolek	Mariánské Lázně, Stříbro, Tachov
Rokycany	ČSOP Rokycany	Beroun, Hořovice, Rokycany
Plzeň	DES OP Plzeň	Domažlice, Horšovský Týn, Kralovice, Nýřany, Plzeň
Spálené Poříčí	ČSOP Spálené Poříčí	Blovice, Horažďovice, Klatovy, Nepomuk, Přeštice, Stod, Sušice
Chomutov	Podkrušnohorský zoopark Chomutov	Chomutov, Kadaň, Podbořany
Dolní Týnec FALCO	ČSOP Falco	Bílina, Česká Lípa, Děčín, Litoměřice, Litvínov, Louny, Lovosice, Most, Nový Bor, Roudnice nad Labem, Rumburk, Teplice, Ústí nad Labem, Varnsdorf, Žatec
Archa Liberec	ZOO Liberec	Frydlant, Liberec, Jablonec nad Nisou
Kladno	AVES	Kladno, Kralupy nad Vltavou, Mělník, Neratovice, Rakovník, Slaný, Černošice
Praha	Lesy hlavního města Prahy	Hlavní město Praha
Hrachov	Ochrana fauny ČR o. p. s.	Dobříš, Příbram, Sedlčany, Soběslav, Tábor, Votice
Pátek u Poděbrad	ČSOP Polabí	Brandýs n. L. – S. Boleslav, Český Brod, Jičín, Kolín, Lysá nad Labem, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Nymburk, Poděbrady
Vlašim	ČSOP Vlašim	Benešov, Čáslav, Humpolec, Kutná Hora, Pacov, Pelhřimov, Říčany, Vlašim
Makov	ČSOP Makov	Blatná, Milevsko, Písek, Strakonice, Vodňany
Ohrada	ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou	České Budějovice, Český Krumlov, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou
Klášteřec u Vimperka	Správa NP a CHKO Šumava	Vimperk, Prachatice, území NP Šumava
Libštát	ČSOP Křižánky	Hořice, Jilemnice, Nová Paka, Semily, Tanvald, Turnov, Železný Brod

Jaroměř	ČSOP JARO Jaroměř	Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hradec Králové, Jaroměř, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nové Město nad Metují, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Vrchlabí
Pasíčka	ČSOP – Záchraná stanice a ekocentrum „Pasíčka“	Hlinsko, Holice, Chrudim, Králíky, Litomyšl, Nové Město na Moravě, Pardubice, Polička, Přelouč, Ústí nad Orlicí, Velké Meziříčí, Vysoké Mýto, Žamberk, Žďár nad Sázavou
Vendolí	ČSOP Zelené Vendolí	Blansko, Boskovice, Bystřice n. Pernštejnem, Česká Třebová, Kuřim, Lanškroun, Moravská Třebová, Svitavy, Tišnov
Pavlov	Stanice Pavlov, o. p. s.	Havlíčkův Brod, Chotěboř, Jihlava, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Světlá nad Sázavou, Telč, Třebíč
Stránské	ČSOP Sovinecko	Bruntál, Jeseník, Litovel, Mohelnice, Olomouc, Rýmařov, Šternberk, Šumperk, Uničov, Zábřeh
Brno	Ptačí centrum o. p. s.	Brno, Šlapanice
Buchlovice	ČSOP Buchlovice	Hodonín, Holešov, Kroměříž, Kyjov, Luhačovice, Otrokovice, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Veselí nad Moravou, Vizovice, Zlín
Němčice	ČSOP Haná	Bučovice, Konice, Prostějov, Slavkov u Brna, Vyškov
ORNIS Přerov	Muzeum Komenského v Přerově	Přerov
Rajhrad	Záchraná stanice pro dravé ptáky Rajhrad	Hustopeče, Ivančice, Rosice, Židlochovice, Znojmo, Břeclav, Mikulov, Moravský Krumlov, Pohořelice
Bartošovice	ČSOP Nový Jičín	Bílovec, Bohumín, Bystřice pod Hostýnem, Český Těšín, Frenštát pod Radhoštěm, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Haviřov, Hlučín, Hranice, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Lipník nad Bečvou, Nový Jičín, Odry, Opava, Orlová, Ostrava, Rožnov pod Radhoštěm, Třinec, Valašské Meziříčí, Vítkov, Vsetín

Záchranné stanice Národní sítě v roce 2014 přijaly 16 383 handicapovaných volně žijících živočichů 233 druhů, z toho 80 jedinců 23 kriticky ohrožených druhů, 3076 jedinců 60 druhů silně ohrožených a 1725 jedinců 27 druhů ohrožených. Nejčastěji přijímaným savcem byl ježek západní (1494 jedinců), netopýr rezavý (1004) a netopýr hvízdavý (715). Z ptáků bylo přijato nejvíce poštolek obecných (1225), kosů černých (886) a rorýsů obecných (696). V roce 2014 se podařilo vypustit zpět do přírody 49 % přijatých zvířat, část živočichů buď ještě zůstala v léčení, nebo jejich stav po vyléčení nedovoloval vypuštění zpět do volné přírody. Proto zůstali ve stanici k expozičním účelům. 32 % přijatých zvířat přes veškerou péči uhynulo nebo muselo být utraceno. V dlouhodobém průměru se daří držet vysoké procento vypuštěných zvířat (mezi 45–50 %), a to i přesto, že např. u popálení způsobených vedením elektrického proudu či u péče o několikadenní mláďata zajíčků je návratnost do přírody minimální.

Do záchranných stanic se nejčastěji dostávala mláďata (36 % všech příjmů) a zvířata zraněná (33 %) – dopravními prostředky, popálená elektřinou na sloupech vysokého napětí či ptáci po nárazu do skleněných stěn.

Neméně důležitou složkou činnosti záchranných stanic je ekologická výchova. Stanice spolupracovaly se školami všech stupňů, s domy dětí a mládeže, ekocentry i veřejností. V některých stanicích probíhaly odborné praxe studentů středních a vysokých škol. Řada stanic pořádala pro dětské kolektivy a veřejnost akce, jako jsou dny otevřených dveří, Den Země, Den zvířat, Vánoce ve stanici. Velmi oblíbená jsou veřejná vypouštění uzdravených zvířat či osvěta prostřednictvím maket a informačních tabulí o příčinách zranění přímo v areálech záchranných stanic.

Český svaz ochránců přírody získal v roce 2014 na provoz Národní sítě záchranných stanic více jak 16 milionů Kč. Největší část byla získána prostřednictvím Programu péče o krajinu – základní a mimořádné výzvy. Přesto však takto přerozdělené prostředky činily jen cca 40 % potřebných provozních nákladů. Zbytek si jednotlivé stanice musely sehnat z vlastních zdrojů.

VEŘEJNÁ SBÍRKA ZVÍŘE V NOUZI

Cílem kampaně Zvíře v nouzi je upozornit na finanční náročnost péče o poraněná volně žijící zvířata a dát možnost veřejnosti tuto péči podpořit. Dalším cílem kampaně je informovat veřejnost o příčinách poranění zvířat a jejich možné eliminaci.

Veřejnost může přispívat buď formou darů zaslaných na sbírkový účet **33553322/0800** nebo zasláním dárcovské SMS ve tvaru **DMS ZVIREVNOUZI** na telefonní číslo **87 777** (na sbírkový účet připsáno 28,50 ze 30 Kč za jednu DMS). Dárci mohou využít i roční podpory formou zasílání dárcovských DMS. Stačí uvést **DMS ROK ZVIREVNOUZI** a odeslat na totožné telefonní číslo, přispěvateli se pak automaticky odečte každý měsíc třicet korun. Dárci mohou přispívat konkrétní záchranné stanici (prostřednictvím určených variabilních symbolů, respektive připsáním jména stanice do DMS) nebo zaslat dar, na „obecné konto“ (bez variabilního symbolu a při obecném tvaru DMS). Jeho výtěžek je následně rozdělován mezi všechny stanice Národní sítě provozované neziskovými subjekty.

V roce 2014 dárci sbírky Zvíře v nouzi přispěli na záchranu zvířat celkovou částkou **1 181 133, 64 Kč** a z toho prostřednictvím **DMS 84 103,50 Kč**.

Národní síť záchranných stanic velkou měrou v roce 2014 podpořila **Nadace Martina Romana – program Čtení pomáhá** a **Nadace České spořitelny**. Mezi neopomenutelné partnery sbírky Zvíře v nouzi patří **Fórum dárců**.

Podrobnosti a potřebné aktuální informace včetně mapy záchranných stanic a kontaktů na ně jsou uvedeny na webu **www.zvirevnouzi.cz** a na **facebookové stránce Zvíře v nouzi**.

Ekologická výchova

EKOCENTRA ČSOP

Nedílnou součástí prakticky všech aktivit ČSOP je ekologická výchova veřejnosti. Zařízení ČSOP, která jí cíleně provádějí, se nazývají Ekocentra ČSOP.

Ekocentra jsou zřizována základními organizacemi, zájmovými nebo regionálními sdruženími ČSOP. Jejich posláním je environmentální vzdělávání, výchova a osvěta. Mezi hlavní činnosti ekocenter patří spolupráce se školami, organizování akcí pro veřejnost, pořádání soutěží a exkurzí, vydávání publikací a materiálů, ekoporadství, spolupráce se státní správou a samosprávou aj.

Akreditace ekocenter ČSOP

Podle charakteru své činnosti se může ekocentrum akreditovat jako osvětové, výukové, vzdělávací nebo poradenské (ekoporadna). Jedno ekocentrum přitom může být akreditováno ve více z těchto činností.

Ekocentrum osvětové – hlavní činností je pořádání akcí pro veřejnost (např. Den Země, Vítání ptačího zpěvu, Uklidme svět) přednášky, výstavy, exkurze aj.

Ekocentrum výukové – je specializováno na ekovýchovné výukové programy pro děti a studenty ve školách a v dětských oddílech.

Ekocentrum vzdělávací – pořádá semináře, workshopy a školení pro pedagogické pracovníky, zaměstnance veřejné správy, členy neziskových organizací, apod.

Ekocentrum poradenské – jedná se o ekoporadnu, kde jsou zodpovídány dotazy a poskytovány konzultace širokému spektru klientů.

V 2014 bylo akreditováno 53 ekocenter ČSOP.

název ekocentra	místo působení	zřizovatel	osvětové	výukové	vzdělávací	poradenské
Bečovská botanická zahrada	Bečov nad Teplou	ZO ČSOP Berkut	X			
Centrum ekologické výchovy Zvoneček	Vrané nad Vltavou	ZO ČSOP 11/11 Zvoneček	X	X	X	X
Centrum Veronica Hostětín	Brno	ZO ČSOP Veronica	X	X	X	X
Dům ochránců přírody	Praha 4	ZO ČSOP Dům ochránců přírody v Praze	X		X	X
Ekocentrum Armillaria Liberec	Liberec	ZO ČSOP Armillaria	X			X
Ekocentrum RS ČSOP Novojičínska	Blahutovice	Ekocentrum – RS ČSOP Novojičínska	X	X		X
Ekocentrum Botič-Rokytky	Praha	ZO ČSOP Botič – Rokytky	X			
Ekocentrum Červenka	Česká Třebová	ZO ČSOP Zlatá studánka	X	X	X	X
Ekocentrum ČSOP	Votice	ZO ČSOP Votice	X			X
Ekocentrum ČSOP Bílé Karpaty	Veselí nad Moravou	ZO ČSOP Bílé Karpaty				X
Ekocentrum Chaloupky	Okříšky	ZO ČSOP Kněžice	X			
Ekocentrum Chodováček	Chodov	ZO ČSOP Chodov	X	X		X
Ekocentrum IRIS	Prostějov	ČSOP – RS Iris	X	X		X
Ekocentrum Javorníček	Valašské Meziříčí	ZO ČSOP Javorníček	X	X		X
Ekocentrum Koniklec	Praha 3	ZO ČSOP Koniklec		X		X
Ekocentrum Kosenka	Valašské Klobouky	ZO ČSOP KOSENKA	X	X	X	X
Ekocentrum Makov	Písek	ZO 18/02 ČSOP Makov	X			X
Ekocentrum Nyctalus	Praha	ZO ČSOP 11/30 Nyctalus	X			
Ekocentrum Orlice	Hradec Králové	ZO ČSOP Orlice	X	X		X
Ekocentrum Ostrava	Ostrava – Zábřeh	ZO ČSOP Alces	X			
Ekocentrum „Pasička“	Bor u Skutče	ZO ČSOP – ZS a EC „Pasička“	x	X		x
Ekocentrum Podorlicko	Česká Třebová	ZO ČSOP Podorlicko	X			
Ekocentrum při Záchrané stanici Jaroměř	Jaroměř	ZO ČSOP JARO Jaroměř	X	X	X	X

Ekocentrum Radnice	Radnice	ZO ČSOP Radnice	X	X		X
Ekocentrum Říčany	Říčany	ZO ČSOP Ekocentrum Říčany				X
Ekocentrum Spálené Poříčí	Spálené Poříčí	ZO ČSOP Spálené Poříčí	X	X		X
Ekocentrum Strakonice	Strakonice	ZO ČSOP Strakonice	X			
EkoCentrum vDomě	Praha	ZO ČSOP "NATURA QUO VADIS?"	X			
Ekologická poradna Veronica	Brno	ZO ČSOP Veronica	X	X		X
Ekocentrum Zelené Vendolí	Vendolí	ZO ČSOP Zelené Vendolí	X	X		X
Ekocentrum Zelený dům	Chrudim	ZO ČSOP Klub ochránců přírody SPR Habrov	X			
Ekocentrum ZO ČSOP Buchlovice	Buchlovice	ZO ČSOP 63/03 Buchlovice			X	X
Ekocentrum ZO ČSOP Rokycany	Rokycany	ZO ČSOP Rokycany	X	X		X
Ekoinfocentrum ZO ČSOP 59/12	Jihlava	Ekoinfocentrum ZO ČSOP 59/12				X
Ekostředisko mládeže Jelenice	Pozořice	ZO ČSOP Pozořice	X			
Infocentrum	Uherský Brod	ZO ČSOP Centaurea	X	x		X
Lamacentrum Hády	Brno	ČSOP Pozemkový spolek Hády		X		X
Ornitologické ekocentrum	Tachov	ČSOP – TOS záchraná stanice Tachov	X	X	X	X
Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim	Vlašim	ZO ČSOP Vlašim	X	X	X	X
Podbrdské ekocentrum Fabián	Rožmitál pod Třemšínem	ZO ČSOP Střední Brdy	X		X	X
Poznáním k ochraně	Praha 7	ZO ČSOP Ochrana herpetofauny	X			
Severočeské centrum ochránců přírody Tilia	Ústí nad Labem	4. ZO ČSOP Tilia	X			
Společnost pro zvířata	Praha 4	ZO ČSOP Společnost pro zvířata		X		X
Stanice ekologické výchovy Ciconia	Roudnice nad Labem	ZO ČSOP Ciconia	X			X

Středisko ekologické výchovy Mravenec	Pelhřimov	ZO ČSOP – SEV Mravenec	X	X	X	X
Šumavské ekocentrum	Vimperk	ZO ČSOP Šumava	X			X
Terénní základna krásný Buk	Krásná Lípa	4. ZO ČSOP Tilia	X		x	X
Valašské ekocentrum	Valašské Meziříčí	Severomoravské RS ČSOP	X		X	X
Ekocentrum CHRPA	Dobřichovice	ZO ČSOP CHRPA	X			
Ekocentrum Klíny	Litvínov	ZO ČSOP 39/02 Klíny	X	X	X	X
Ekocentrum Čtyřlístek	Zlín	ZO ČSOP Ekocentrum Čtyřlístek	X			
Polabské ekocentrum	Poděbrady	ZO ČSOP Polabí	X	X	X	X
Ekocentrum Klenice	Mladá Boleslav	ZO ČSOP Klenice	X			

V roce 2014 bylo realizováno prostřednictvím akreditovaných ekocenter například:

- 1057 osvětových akcí pro veřejnost, kterých se zúčastnilo celkem 108 000 osob
- 1 194 výukových programů pro děti
- 228 vzdělávacích akcí o celkové délce 717 hodin
- 10 166 intervencí v oblasti ekoporadenství

Vybavení Ekocenter ČSOP bylo v roce 2014 podpořeno z prostředků Lesů České republiky, s. p., ve výběrovém řízení Dřevo 2014 částkou 200 000 Kč, která byla rozdělena mezi 13 projektů. Některá Ekocentra ČSOP obdržela rovněž finanční i materiální podporu své činnosti ve výběrovém řízení Infocentra ČSOP. Celkem byla z prostředků Lesů České republiky, s. p. 36 infocentrům rozdělena částka 300 000 Kč.

PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ

Práce s dětmi a mládeží v ČSOP má mnoho podob a rovin. Tu nejpodstatnější z nich však tvoří činnost oddílů mladých ochránců přírody, důvěrně nazývaných mopíci. Jsou to kolektivy dětí a mládeže pracující celoročně při jednotlivých základních organizacích. Scházejí se pravidelně na schůzkách, pořádají výpravy do přírody, letní i zimní tábory, účastní se různých soutěží a mají řadu dalších rozmanitých aktivit.

V roce 2014 bylo při ČSOP registrováno 63 oddílů mopíků s celkovým počtem 1 343 dětí do 18 let, o které se staralo 243 dospělých vedoucích, celkem tedy bylo 1 593 členů zapojených do oddílové činnosti. (Další dětské členy do 18 let má ČSOP mimo oddíly v rodinném a individuálním členství.) Od minulého roku jsme zaznamenali 20% nárůst počtu členů v oddílech mopíků. I když naše oddíly jsou velmi různorodé, z pohledu statistiky se dá říci, že v roce 2014 měl průměrný oddíl ČSOP 21–22 členů a 3–4 vedoucích.

O podporu oddílů se stará Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP (SMOP ČSOP), které má celorepublikovou působnost a výsadní postavení ve Svazu v oblasti práce s dětmi a mládeží. V roce 2014 SMOP ČSOP řídila Rada složená ze zástupců 19 členských základních

organizací z celé ČR s registrovanými oddíly mopíků. Pro zajištění své činnosti má SMOP ČSOP svou kancelář, která pracovala ve tříčlenném složení, ovšem s řadou externích spolupracovníků a dobrovolníků.

Podpora oddílů v ČSOP je materiálního i nemateriálního charakteru. Krom finanční dotace nabízí SMOP ČSOP mopíkům prostřednictvím své kanceláře celoroční servis: informace, poradenství, pomoc při zajištění činnosti, kurzy, organizace akcí ad. V roce 2014 jsme uspořádali pro vedoucí mopíků 3 odborné kurzy a jednu výměnu zkušeností. Ze dvou zdravotnických kurzů vyšlo 30 nových zdravotníků pro celkem 24 oddílů. Kurzem Voyage, který je vstupní kvalifikací pro začínající vedoucí prošlo 16 účastníků ve věku 14–18 let z celkem 7 oddílů. Na setkání vedoucích mopíků se setkala 15 účastníků z celkem 11 oddílů mopíků.

Finanční podpora oddílů v roce 2014 proběhla ve dvou kolech (jarní a podzimní) s cílem podpořit především nájemné a provoz kluboven, materiální vybavení oddílů a akce. Zvláště proběhla podpora letních táborů. Možnosti finanční podpory využilo 53 oddílů. V roce 2014 se podařilo obnovit materiální podporu oddílů a nabídnout vedoucím publikace a další materiály, ze kterých si mohli sami sestavit obsah balíčku, který následně obdrželi. Tuto možnost využilo celkem 45 oddílů.

Informace o práci s dětmi a mládeží a informační servis pro vedoucí oddílů najdete na webu www.mopici.cz.

Kromě podpory oddílů se SMOP ČSOP stará o dvě tradiční celostátní přírodovědné soutěže. Pro žáky základních škol je to Zlatý list, pro středoškoláky Ekologická olympiáda.

Zlatý list

V roce 2014 proběhlo 24 okresních či místních kol Zlatého listu. Krajská kola proběhla ve všech 14 krajích. Celkem se 42. ročníku soutěže zúčastnilo v postupových kolech přes 3 600 soutěžících. Národní kolo se uskutečnilo 16.–22. 6. 2014 ve Starém Hobzí – Janově, nedaleko Dačic, v moravské části Jihočeského kraje. Postoupilo do něj 30 soutěžních družstev s bezmála 180 dětskými účastníky, které doprovázelo 30 dospělých (vedoucích, pedagogů). Program zajišťovalo 17 odborníků. Na zajištění národního kola se významně podílela ZO ČSOP Třeboň. Vítězem v obou kategoriích se stala družstva Gymnázia Jírovcova v Českých Budějovicích, pod soutěžními názvy Kaštani a Bukvičky. V září byl vyhlášen 43. ročník Zlatého listu pro školní rok 2014/15, do konce roku probíhaly jeho přípravy. Podrobnosti o soutěži najdete na adrese www.zlatylist.cz.

Ekologická olympiáda

Na jaře roku 2014 proběhlo 5 kol 19. ročníku ve školním roce 2013/14 s tématem Rekultivace a obnova. Finálové národní kolo se uskutečnilo v proběhlo 12.–14. června 2014 v Hradcích, nedaleko Českých Budějovic. Zúčastnilo se ho 39 soutěžících středoškoláků z 12 krajů České republiky. Většinu z celkem 13 soutěžních týmů doprovázeli jejich pedagogové.

Zvítězil tým sdružení Arachne soutěžící za Prahu. Na zajištění odborné části se podílelo 16 odborníků, převážně z Jihočeské univerzity. Celý průběh národního kola od jeho počátečních příprav do vyvrcholení zajišťovalo 9 organizátorů. Organizačně národní kolo zajistily ve vzájemné spolupráci tyto organizace: SMOP ČSOP, 15/06 ZO ČSOP Šípek, Přírodovědecká fakulta JČU a Gymnázium České Budějovice. V září se rozběhl 20. ročník soutěže s tématem Geologické dědictví ČR. Do konce roku 2014 proběhlo jeho sedm krajských kol, další jsou očekávána na jaře 2015. Podrobnosti o soutěži najdete na adrese www.ekolympiada.cz.

Hlavními partnery stěžejních aktivit ČSOP v oblasti práce s dětmi a mládeží byli v roce 2013: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, NET4GAS, s. r. o., Lesy ČR, s. p. a Hlavní město Praha.

Podrobné informace o práci s dětmi a mládeží v ČSOP najdete v samostatné výroční zprávě Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP.

NET4GAS BLÍŽ PŘÍRODĚ

Program NET4GAS Blíž přírodě vznikl v roce 2007 na základě partnerství společnosti NET4GAS, s. r. o. s Českým svazem ochránců přírody. Cílem společného programu je zpřístupňování přírodně zajímavých a cenných míst veřejnosti zábavnou a poučnou formou.

V roce 2014 bylo pro veřejnost otevřeno šest nových zajímavých lokalit. Mezi nimi převládají interaktivní naučné stezky, které se snaží poznatky o zdejší přírodě zprostředkovat dospělým i dětem hravou formou. Slouží k tomu třeba dřevěné pexeso, poznávačky v odhadování stáří stromů, výšky zvířat nebo rozdílu v průtoku zregulovaným korytem a meandrem. V rámci programu jsou na těchto lokalitách instalovány kromě informačních

tabulí i místa k odpočinku a posezení, dřevěné chodníčky, vyhlídkové plošiny či jednoduché pozorovatelný pro pozorování ptactva.

Informace o všech otevřených lokalitách nalezne veřejnost na internetových stránkách www.csop.cz nebo na www.blizprirode.cz.

Lokality otevřené v roce 2014 a spolupracující organizace

Hradiště Libušín	ZO ČSOP Kladensko
Zásmucká Bažantnice	ZO ČSOP Zásmyky
Lušová	ZO ČSOP Orchidea Valašsko
Alej pod Hořínkovou hájenkou	ZO ČSOP Buchlovice
Chlum	ZO ČSOP Klenice
Krajinou povodní	ZO ČSOP Studénka

UKLIĎME SVĚT!

Podstatou mezinárodní kampaně Uklidme svět! (Clean Up the World!) je koordinovaná pomoc a podpora dobrovolníkům při likvidaci nelegálních skládek odpadků. V roce 2014, kdy u nás probíhal její 22. ročník, připravil ČSOP, který kampaň od samého počátku v Česku koordinuje, několik novinek.

Nejprve ale k číslům: v roce 2014 s námi úklidovou akcí uspořádalo **223 subjektů**. Některé z nich organizovaly více akcí, za všechny jmenujme například Region **Pošembeří**, který uspořádal celkem **28 úklidů**. Nejčastějšími pořadateli byly školy a neziskové organizace – základní organizace ČSOP a další různé zájmové spolky. Zúčastnilo se celkem na **17 336 dobrovolníků**, z čehož **70 %** byly **děti do 15 let**. Celkem bylo vysbíráno **157 tun odpadků**, z nichž bylo **22 % vytríděno a předáno k recyklaci** jako druhotná surovina. Při likvidaci odpadu je

téměř nezbytná spolupráce s místními úřady. Velká většina organizátorů již akci Uklidme svět! pořádá po několikáté. Sběru odpadků se zúčastnilo i několik slavných osobností včetně herců Národního divadla, například **David Matásk** či **Kateřiny Kornové**.

ČSOP v tomto roce kromě tradičních pytlů na odpadky začal rozdělovat i pracovní rukavice či samolepky pro dětské účastníky. Prvně také byly pro soutěživé účastníky vyhlášeny dvě fotografické soutěže. Nově byla rovněž vyhlášena soutěž mezi jednotlivými kraji nazvaná Kraj, který prokoukl. Nejvyšším počtem nahlášených úklidových akcí ji vyhrál Středočeský kraj. Kampaň také začala „žít“ i na Facebooku a připravuje se nový web. O svou pozici v médiích museli organizátoři akce bojovat s nově vzniklou, téměř totožnou avšak marketingově výrazně hlasitější kampaní Uklidme Česko.

Další podrobnosti o naší kampani naleznete na www.uklidmesvet.cz. Kampaň Uklidme svět! významně podpořil její generální partner **Nadační fond Veolia**.

NAŠE MOKŘADY

Naše mokřady je nová aktivita ČSOP, jejímž cílem je upozornit na význam malých a ochraně přírody dosud neznámých mokřadů v krajině a tyto mizející fenomény ochránit. S pomocí veřejnosti a prostřednictvím webu www.nasemokrady.cz sbíráme o těchto mokřadech dostupné informace. Mokřady jsou zakreslovány do mapy a informace o nich předávány orgánům státní ochrany přírody. Na vybraných mokřadech pak ČSOP realizuje přírodovědné průzkumy. Na konci roku 2014 bylo v naší databázi zaznamenáno 120 takových mokřadů. Z nich je okolo 70 % přímo ohrožených lidskými aktivitami.

Generálním partnerem kampaně je **Heineken Česká republika, a.s.**

SETKÁNÍ S PŘÍRODOU

Smyslem celosvazové kampaně Setkání s přírodou je umožnit veřejnosti navštívit přírodovědně zajímavá místa v doprovodu zasvěceného průvodce z řad ČSOP. Zájemci tak mohou v atraktivní době navštívit cenné lokality, vidět vzácné rostliny a živočichy, seznámit se s důvody ochrany vzácných či ohrožených míst a druhů. Na konkrétních příkladech se jim představí výsledky práce Českého svazu ochránců přírody.

Kampaň probíhá v rozmezí 10 dnů, začíná vždy druhý pátek měsíce června a končí v neděli následujícího týdne. V roce 2014 proběhl v termínu od 13. do 22. června čtvrtý ročník kampaně. Celkem se uskutečnilo 23 vycházek a výletů do přírody. Těch se zúčastnilo okolo 500 lidí. Do fotografické soutěže bylo zasláno celkem 48 fotografií. Veřejnost se zapojila do počítání orchidejí na mokřadní louce Kolo, naučila se poznávat léčivé byliny na Semanínské stezce a soutěžila v poznávání obojživelníků v Lomu Myslík nebo v poznávání hmyzu v třešňovém sadu Oulehle na Kosíři. Více informací lze získat na stránkách www.setkanisprirodou.cz.

ŽIVÁ ZAHRADA

V roce 2014 proběhl jedenáctý ročník soutěže Živá zahrada. V tomto celostátním programu se snažíme motivovat veřejnost ke změně péče o zahrady, která by vedla k jejich zpřístupnění i pro volně žijící zvířata. V předepsaných termínech mají přihlášení soutěžící za úkol pozorovat na svých zahradách vybrané skupiny živočichů. Za pozorování dostávají body a za určitý počet bodů pak obdrží titul Živá zahrada. Na konkrétních příkladech tak ukazujeme soutěžícím i veřejnosti, jaké prvky na zahradách živočichům škodí i jak málo stačí, abychom divokým zvířatům poskytli bezpečné místo pro úkryt, rozmnožování a potravu. V roce 2014 obdrželo **titul Živá zahrada celkem 31 zahrad.**

Soutěže se od jejího počátku zúčastnilo již více jak 1100 zahrad z celé ČR, včetně několika desítek zahrad školních. Díky práci učitelů také narůstá počet soutěžících v doprovodné zimní výtvarné soutěži. Projekt byl podpořen grantem **Ministerstva životního prostředí.** Více informací lze nalézt na www.zivazahrada.cz.

OŽIVENÍ STARÝCH ODRŮD

Cílem tohoto nového projektu ČSOP je kvalitativně rozvíjet tradiční program ČSOP na záchranu starých a krajových odrůd ovoce. Navracení starých odrůd do krajiny začíná být v ČR velmi populární, ale děje se tak bez pravidel a chaoticky. Není ani jasné, co vlastně je stará odrůda, nejsou pravidla pro účinnou záchranu jejich genofondu a výsadby do krajiny. Význam výsadeb pro biodiverzitu volně žijících organismů je rovněž dlouhodobě opomíjen. Projekt Oživení starých odrůd má za cíl stanovit pro toto navracení základní pravidla. Výsledkem bude vypracování internetové databáze starých odrůd ovocných dřevin, vytvoření metodiky a zahájení certifikace genofondových ploch starých odrůd. Vznikne tak Národní databáze genofondových ploch. Budou vydány nové záchranné sortimenty starých odrůd. Na novém webu budou umístěny scany staré ovocnářské literatury. Důležitým výstupem projektu bude i zpracování problematiky významu výsadeb starých odrůd pro diverzitu rostlin a živočichů.

Projekt byl podpořen grantem z **Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.**

Zahraniční vztahy

ČSOP je členem IUCN (Světového svazu ochrany přírody) a Českého národního komitétu UNEP (Programu OSN pro životní prostředí).

Český svaz ochránců přírody v tomto roce pokračoval ve spolupráci s dlouhodobými zahraničními partnerskými a organizacemi a podařilo se navázat i nové zahraniční kontakty.

S partnerskými organizacemi XCT a Legambiente Lombardia spolupracoval v některých částech projektu LandLife, zaměřeném na rozvoj pozemkového správcovství v Evropě. Vyvrcholením projektu byl v listopadu 2014 Land Stewardship kongres v Barceloně, jehož se 2 zástupci ČSOP přímo zúčastnili. Důležitou součástí kongresu bylo hledání cest k dalšímu rozvíjení vzájemné spolupráce, a to na regionální i evropské úrovni, směřující k vytvoření evropské sítě či organizace, což účastníci na závěr kongresu stvrdili podpisem k tzv. Barcelonské deklaraci.

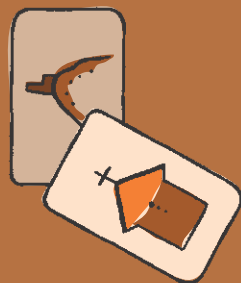
V souvislosti s přípravou projektů podporovaných z EHP a Norských fondů se podařilo navázat spolupráci s norskou ochránářskou organizací Naturvernforbundet i Buskerud, která je jednou z největších regionálních poboček organizace Norges Naturvernforbundet. Norges Naturvernforbundet je největší nevládní ochránářské organizace v Norsku, vznikla v roce 1914, dnes má kolem 20 000 členů a zabývá se širokou škálou problémů od klasické ochrany přírody (péče o lokality, terénní průzkumy) přes otázky ekologické (energetika, ochrana klimatu, toxické znečištění) až po ekologickou výchovu a práci s mládeží. Pobočka Naturvernforbundet i Buskerud působí v kraji Buskerud, který se rozkládá v jihovýchodním Norsku, západně až severozápadně od Osla.

Na přelomu října a listopadu se uskutečnila návštěva 2 pracovníků Kanceláře ÚVR u této organizace, v rámci mikroprojektu nazvaného Spolupráce a výměna zkušeností v oblasti péče o přírodní dědictví nestátními organizacemi, v programu FNNO financovaného z EHP fondů. V rámci návštěvy proběhla nejen inspirativní výměna zkušeností, ale byly projednány detaily partnerské spolupráce v dalších připravovaných projektech do EHP a Norských fondů, které ČSOP posléze v tomto roce podal.

Zelená karta ČSOP

Zelená karta podporuje aktivní přátele přírodních a kulturních památek. V rámci programu mohou členové Českého svazu ochránců přírody získat slevy na vstupy, služby či zboží u partnerských organizací. ČSOP takto nabízí rozsáhlé spektrum míst a služeb, které je možné navštívit či využít. Patří mezi ně především botanické a zoologické zahrady hvězdárny, galerie, muzea, jeskyně, rozhledny, hrady, zámky, technické památky, vydavatelství přírodovědné a turistické literatury, ubytovny aj. Partnerské organizace se ČSOP snaží zviditelnovat ve svých médiích – časopisech Krása našeho domova a Depeše ČSOP a na internetu.

Program Zelená karta ČSOP má samostatné webové stránky www.zelenakarta.csop.cz, které členům ČSOP poskytují aktualizované informace o všech objektech v programu, kalendář akcí partnerů ČSOP a další informace.

V roce 2014 v programu Zelená karta ČSOP spolupracovali tito partneři:

název objektu	kraj
Dům ochránců přírody v Praze	Praha
Dr. Staněk – Lékárna U rotundy	Praha
Dr. Staněk – Paralelkárna	Praha
Dr. Staněk e-shopy: www.drstanek.cz , www.paralelkarna.cz	Praha
Martin Knapp – kurzy pletení košíků	Praha
Nakladatelství Soukup&David, průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku	Praha
Národní zemědělské muzeum Praha	Praha
Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT	Praha
Toulcův dvůr – ubytování	Praha
Zoologická zahrada hl. m. Prahy	Praha
Důlní expozice Chrutenická šachta	Středočeský
Hvězdárna Vlašim	Středočeský
Koněpruské jeskyně	Středočeský
Kulturní dům Blaník – Podblanické infocentrum, Prohlídkový okruh vlašimským zámeckým parkem	Středočeský
Městské muzeum Nové Strašecí	Středočeský
Muzeum Podblanicka – pobočka Benešov	Středočeský
Muzeum Podblanicka – zámek Růžkovy Lhotice	Středočeský
Muzeum Podblanicka – zámek Vlašim	Středočeský
Muzeum Říčany	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Památník Joachima Barranda ve Skryjích	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Pamětní síň Jaroslava Fraňka v Nezabudicích	Středočeský

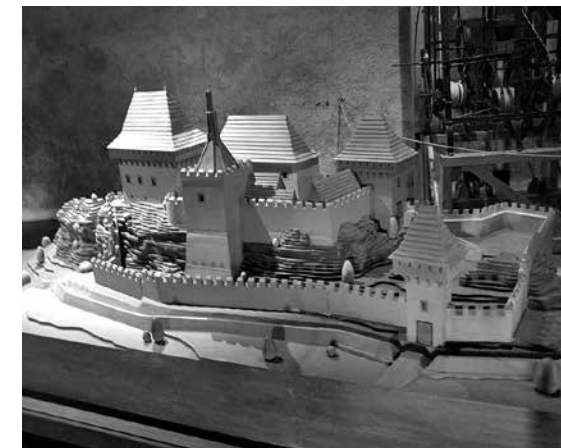

Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Pražská brána	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Vlastivědné muzeum Jesenice	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Vysoká brána	Středočeský
Muzeum T. G. M. v Rakovníku – Výstavní síň Alice Ch. Masarykové a Českého červeného kříže	Středočeský
Muzeum T. G. Masaryka v Lánech	Středočeský
NZM Čáslav – Muzeum zemědělské techniky	Středočeský
NZM Kačina – Muzeum českého venkova	Středočeský
Památník Karla Čapka ve Strži	Středočeský
Podblanická galerie ČSOP Vlašim	Středočeský
Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim	Středočeský
Podbrdské muzeum	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně – Muzeum Kouřimska v Kouřimi	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně – Muzeum lidových staveb v Kouřimi	Středočeský
Regionální muzeum v Kolíně – Podlipanské muzeum v Českém Brodě	Středočeský
Relaxační a sportovní masáže – Ivana Pirná	Středočeský
Společnost Barbora o. s. – Solvayovy lomy, průmyslový skanzen	Středočeský
Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy	Středočeský
Středočeské muzeum Rožtoky u Prahy – Ateliér Z. Braunerové	Středočeský
Ubytovna ZO ČSOP Vlašim v Podblanickém ekocentru	Středočeský
Záchranná stanice pro živočichy Vlašim	Středočeský

Železniční muzeum ČD v Lužné u Rakovníka	Středočeský
Akva Tera Zoo Plzeň	Plzeňský
Hvězdárna v Rokycanech	Plzeňský
Klenová – Galerie U Bílého jednorozce	Plzeňský
Klenová – hrad, zámek, galerie	Plzeňský
Klenová – Kostel sv. Vavřince v Klatovech	Plzeňský
Muzeum Českého lesa v Tachově	Plzeňský
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech – hlavní budova	Plzeňský
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech – Pamětní síň J. Mošny	Plzeňský
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech – Vodní hamr Dobřív	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Galerie Kašperské Hory	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Kašperské Hory	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Sušice	Plzeňský
Muzeum Šumavy – Železná Ruda	Plzeňský
Zoologická a botanická zahrada města Plzně	Plzeňský
Chýnovská jeskyně	Jihočeský
Jihočeské muzeum	Jihočeský
Majoránka e-shop	Jihočeský
Milevské muzeum	Jihočeský
Muzeum koněspřežky – pobočka Jihočeského muzea	Jihočeský
NZM Ohrada – Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství	Jihočeský
Regionální muzeum v Českém Krumlově	Jihočeský
Regionální muzeum v Českém Krumlově – Památník Adalberta Stiftera v Horní Planě	Jihočeský
Rozhledna Hýlačka	Jihočeský
Tvrz Žumberk – pobočka Jihočeského muzea	Jihočeský
Hvězdárna a radioklub lázeňského města Karlovy Vary o. p. s.	Karlovarský
Městské muzeum Mariánské Lázně	Karlovarský
Botanická zahrada Liberec	Liberecký
Bozkovské dolomitové jeskyně	Liberecký
BIONEBE e-shop	Ústecký
Oblastní muzeum Děčín	Ústecký
Oblastní muzeum Děčín – muzejní expozice na zámku Děčín	Ústecký
Oblastní muzeum Děčín – pobočka Rumburk	Ústecký
Oblastní muzeum v Děčíně – pobočka Varnsdorf	Ústecký

Podkrušnohorský zoopark Chomutov, p.o.	Ústecký
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci	Ústecký
Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci – Křížova vila	Ústecký
Soubor lidové architektury Zubrnice	Ústecký
Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální ve Šluknově p. o. – Informační středisko	Ústecký
Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální ve Šluknově p. o. – ubytovna	Ústecký
Zoologická zahrada Děčín – Pastýřská stěna, p.o.	Ústecký
Hvězdárna v Úpici	Královéhradecký
Muzeum přírody Český Ráj	Královéhradecký
Muzeum přírody Český Ráj – ubytování	Královéhradecký
Muzeum východních Čech	Královéhradecký
Muzeum východních Čech – Památník bitvy 1866 na Chlumu	Královéhradecký
Podorlický skanzen Krňovice	Královéhradecký
Prachovské skály	Královéhradecký
Regionální muzeum a galerie v Jičíně – muzeum hry	Královéhradecký
ZOO Dvůr Králové a. s.	Královéhradecký
Dělostřelecká tvrz Bouda	Pardubický
Technická památka Mlýn v Písečné čp. 35	Pardubický
Východočeské muzeum v Pardubicích	Pardubický
Hrad Kámen	Vysočina
Zámek Budišov u Třebíče	Vysočina
Hrad Znojmo	Jihomoravský
Jeskyně Balcarka	Jihomoravský
Jeskyně Na Turoldu	Jihomoravský
Jeskyně Výпустek	Jihomoravský
Jihomoravské muzeum ve Znojmě – Dům umění Znojmo	Jihomoravský
Jihomoravské muzeum ve Znojmě – Minoritský klášter	Jihomoravský
Kateřinská jeskyně	Jihomoravský
Moravské zemské muzeum v Brně, Biskupský dvůr	Jihomoravský
NZM Valtice – Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí	Jihomoravský
Punkevní jeskyně, Macocha	Jihomoravský
Sloupsko – šošůvské jeskyně	Jihomoravský
ZOO Park Vyškov	Jihomoravský

Zoologická zahrada Hodonín	Jihomoravský
Zřícenina hradu Cornštejn	Jihomoravský
Javoříčské jeskyně	Olomoucký
Jeskyně Na Pomezí	Olomoucký
Jeskyně Na Špičáku	Olomoucký
Mladečské jeskyně	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově – Památník Petra Bezruče v Kostelci na Hané	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově – Pamětní síň Josefa Mánesa v Čechách pod Kosířem	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově – Výstavní sál *Špalíček*	Olomoucký
Muzeum Prostějovska v Prostějově, p. o.	Olomoucký
Vlastivědné muzeum v Olomouci – Arboretum Bílá Lhota	Olomoucký
Zbrašovské aragonitové jeskyně	Olomoucký
Galerie výtvarného umění v Ostravě, p. o. – Dům umění	Moravskoslezský
Galerie výtvarného umění v Ostravě, p. o. – Nová síň	Moravskoslezský
Rozhledna Cvilín	Moravskoslezský
Centrum Veronica Hostětín – ekopenzion	Zlínský
Hvězdárna Vsetín	Zlínský
Centrum Veronica Hostětín – ekopenzion	Zlínský
Hvězdárna Vsetín	Zlínský

Poděkování

Generálním partnerem ČSOP byla v roce 2014 společnost NET4GAS, s. r. o.

Partneři programů

Generálním partnerem Národního programu Ochrana biodiverzity byly v roce 2014 **Lesy České republiky, s. p.**

Generálním partnerem kampaně Uklidíme svět! byl v roce 2014 **Nadační fond Veolia.**

Generálním partnerem kampaně Naše mokřady byl **Heineken Česká republika, a. s.**

Velmi významnou finanční částkou nás podpořili

Hlavní město Praha

Lesy České republiky, s. p.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo životního prostředí

Nadace České spořitelny

Nadace Martina Romana

Nadace Partnerství (Fond pro nestátní neziskové organizace)

Nadační fond Veolia

NET4GAS, s. r. o.

rodina Orlických

Naši činnost v roce 2014 významně podpořili

ANEXE public relations, spol. s. r. o

Ondřej Čapek

DAQUAS, s. r. o.

Doležal Michal

Dombrovská Jiřina

Dřínek Vladislav

Jarůšková Monika

Josef Kernal – Izolace

J.T.O. Systém, s. r. o.

Kremplová Jitka

Kypta Jan

Lehovec Jan

Machovská Věra

Matýs Jiří

MEGABOOKS CZ, spol. s. r. o.

Mertlová Jana

Moldan Bedřich

Nadační fond Anima

Pavlovská Jana

Raška Zdeněk

Růžička Jan

Sádlová Ina

Šehovičová Marie

Šilarová Marta

Šimková Rafaela

Zdeněk Jan

Dále naši činnost v roce 2014 podpořily tyto osoby a instituce

Martina Blahutová, Eva Bryndová, Bohumila Košková, Jiří Fator, František Gemperle, Marek Gonda, Krista Henklová, Tomáš Hakr, Václav Urban, Petr Janeček, Dagmar Johnová, Milan Marko, Leoš Kohout, Lucie Koudelková, Bronislav Křístek, Miloslav Zábajník, Lukáš Zádřapa, Anna Kubinová, Dagmar Nedělníková, Helena Nekvapilová, obec Bohuslavice nad Metují, obec Podmoklany, Zdeněk Opletal, Zbyněk Parduba, Andrea Prokešová, Štěpán Pick, Petr a Eva Savických, Hana Skrbková, Petra Stibůrková, Radek Šulc, Tomáš Zouhar a stovky dalších dárců

V roce 2014 s námi perfektně spolupracovali

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BEZK
Markéta Bayerová
Pavel Bureš (Národní památkový ústav)
Česká rada dětí a mládeže
Alena Čepická
Milan Damohorský
Ekolist
Darkside
DIS Media
Domov Sue Ryder, o. p. s.
Lucie Dicková (Čtení pomáhá)
Jiří Dousek
Martin Dudek
Fórum dárců
David Fuka (MŽP)
Jiří Haleš
Alena Hájková
Pavčina Hájková
Štěpán Hašek
Pavel Hejn
Zuzana Kučerová (NET4GAS)
Městská část Praha 10
Dominika Kovaříková
Jiří Koudela
Michal Krátký
Jiří Kruml (MZe)
Jaromír Maštera
časopis Naše příroda
Miroslav Novotný
Nadace rodiny Orlických

Nadace Partnerství
Odbor mládeže a tělovýchovy MŠMT
Pavel Pešout (AOPK ČR)
Protisk České Budějovice
Bohumil Reš
Jiří Rom (Magistrát hl. m. Prahy)
Václav Saifrt (Magistrát hl.města Prahy)
Jaroslav Sígrý
Petr Stloukal (MŽP)
Jiří Stonawski (Lesy České republiky, s. p.)
Alena Sulková
Jan Šíma (MŽP)
František Škrob (ČSV)
Jana Štěpánová (RedGreenBlue)
TIGIS, s. r. o.

Tiskárna Tisk levně
Tiskárna Daniel
Michal Urban (MŠMT)
T-Mobile Czech Republic, a. s.
Jiří Vait, Povodí Vltavy, s. p.
Vodafone Czech Republic a. s.
Zdeněk Vrbata
Deutscher Verband für
Landschaftspflege (Německo)
Legambiente Lombardia (Itálie)
Xarxa de Custòdia del Territori
(Katalánsko)
Naturvernforbundet i Buskerud
(Norsko)

Všem výše uvedeným osobám a institucím **děkujeme.**

Hospodaření ČSOP v roce 2014

ROZVAHA K 31. 12. 2014 (v celých tisících Kč)

AKTIVA	1. 1. 2014	31. 12. 2014
A. Dlouhodobý majetek celkem	36 479	37 773
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	73	73
software	73	73
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	44 394	46 406
pozemky	19 515	20 676
stavby	20 625	21 476
samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	2 705	2 705
drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 549	1 549
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-7 988	-8 706
oprávky k softwaru	-73	-73
oprávky ke stavbám	-3 763	-4 453
oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-2 614	-2 635
oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-1 538	-1 545
B. Krátkodobý majetek celkem	9 848	9 866
II. Pohledávky celkem	1 490	1 880
odběratelé	146	292
poskytnuté provozní zálohy	113	230
ostatní pohledávky	7	0
jiné pohledávky	1 224	1 319
dohadné účty aktivní	0	39
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	8 314	7 919
pokladna	131	45
ceniny	9	23
účty v bankách	8 160	7 837
majetkové cenné papíry	14	14
IV. Jiná aktiva celkem	44	67
náklady příštích období	44	67
AKTIVA CELKEM	46 327	47 639

PASIVA

A. Vlastní zdroje celkem	42 212	43 919
I. Jmění celkem	41 047	42 384
vlastní jmění	41 047	42 384
II. Výsledek hospodaření celkem	1 165	1 535
účet výsledku hospodaření	0	370
výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	770	0
nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	395	1 165
B. Cizí zdroje celkem	4 115	3 720
III. Krátkodobé závazky celkem	3 415	2 909
dodavatelé	225	156
přijaté zálohy	2 238	2 067
ostatní závazky	0	5
zaměstnanci	305	240
závazky k institucím s.z. a veřejného zdr. poj.	159	115
ostatní přímé daně	49	28
daň z přidané hodnoty	201	189
záv. ze vztahu k rozpočtu org. územních samospr. celků	20	0
jiné závazky	157	40
dohadné účty pasivní	61	69
IV. Jiná pasiva celkem	700	811
výdaje příštích období	130	41
výnosy příštích období	570	770
PASIVA CELKEM	46 327	47 639

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY KE DNI 31. 12. 2014

položka	2014
A. Náklady	Celkem
I. Spotřebované nákupy celkem	797
spotřeba materiálu	574
spotřeba energie	223
II. Služby celkem	3 959
opravy a udržování	319
cestovné	269
náklady na reprezentaci	51
ostatní služby	3 320
III. Osobní náklady celkem	3 568
mzdové náklady	2 705
zákonně sociální pojištění	863
IV. Daně a poplatky celkem	71
daň z nemovitostí	29
ostatní daně a poplatky	42
V. Ostatní náklady celkem	21 340
úroky	15
dary	1
jiné ostatní náklady	21 324
VI. Odpisy, prod. majetek a tvorba rezerv ... celkem	772
odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	717
Prodaný materiál	55
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	13
Poskytnuté členské příspěvky	13
Náklady celkem	30 520

VÝROK AUDITORA

B. Výnosy	
I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	5 643
tržby z prodeje služeb	5 643
IV. Ostatní výnosy celkem	1 274
úroky	2
zúčtování fondů	1 272
V. Tržby z prodeje majetku a zúčtování rezerv celkem	57
tržby z prodeje materiálu	57
VI. Přijaté příspěvky celkem	3 059
přijaté příspěvky (dary)	2 138
přijaté členské příspěvky	921
VII. Provozní dotace celkem	20 857
provozní dotace	20 857
Výnosy celkem	30 890
Výsledek hospodaření před zdaněním	370
Výsledek hospodaření po zdanění	370

Zpráva nezávislého auditora
o ověření roční účetní závěrky k 31. 12. 2014 spolku

Český svaz ochránců přírody
ústřední výkonná rada
140 00 Praha 4, Michelská 5
IČO: 00103764

Zpráva je určena Ústřední výkonné radě Českého svazu ochránců přírody.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky občanského sdružení Český svaz ochránců přírody k 31.12. 2014 za období od 1.1. 2014 do 31. 12. 2014.

Za sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky, v souladu s českými účetními předpisy, vedení účetnictví, za jeho úplnost, průkaznost a správnost je odpovědný statutární orgán ÚVR ČSOP.

Mojí úlohou je vyjádřit na základě auditu výrok o této účetní závěrce.

Audit jsem provedl v souladu se zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky a Mezinárodními auditorskými standardy a aplikačními doložkami Komory auditorů ČR. Tyto směrnice požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení správnosti a vhodnosti použitých účetních zásad a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsem přesvědčen, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku.

Podle mého názoru účetní závěrka

**podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý
obraz aktiv, závazků, vlastního jmění, finanční situace
a zdroje krytí stálých a oběžných aktiv**

spolku Český svaz ochránců přírody k 31.12. 2014 a výsledek hospodaření za období od 1.1. 2014 do 31.12. 2014 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

Praha, 29. dubna 2015

Ing. Josef Buček
číslo oprávnění KAČR 1378
602 00 Brno, Nerudova 14

Summary Zusammenfassung

SUMMARY

Czech Union for Nature Conservation (ČSOP) is the largest environmental non-governmental organization in the Czech Republic. Since its establishment in 1979, ČSOP has brought together people interested in nature conservation and environmental issues as well as cultural heritage preservation. In the year 2014 the union included 308 registered local chapters throughout the territory of the country, with a total of 6 620 members.

Preservation and restoration of biodiversity, management of rare biotopes and conservation of threatened plant and animal species are all part of the Union's mission. In the year 2014 ČSOP supported 217 of smaller projects on the biodiversity conservation implemented by local chapters of the Union and other civic associations.

In 1998 ČSOP's A Place for Nature program picked up a pre-1950 tradition and initiated a land trust movement in the Czech Republic. In 2014 the Land Trust Council granted accreditation to 60 land trusts, which employ long-term property rights (ownership, long-term lease or legal burden) for the aims of natural and cultural heritage conservation.

ČSOP has been running a National Network of Handicapped Wildlife Stations, covering virtually the entire territory of the Czech Republic since 1998. The National Network of Rescue Centers program coordinates the activity of 29 centers providing care to injured or otherwise handicapped wild animals found by the general public. Stations took in 16 383 animals in the year 2014. 67 % of the accepted animals were successfully treated and 49 % of the accepted animals were released back into the wild.

ČSOP raises the environmental awareness of the public mainly through its 53 environmental centers. Next to other activities, these „eco-centers“ run environmental awareness campaigns, organize lectures, discussion meetings, provide up-to-date information on the environment, hands-on conservation work for volunteers and educational programs for schools.

Systematic work with children and young people is an integral part of the CSOP activity. Most of the children and members below 18 years in ČSOP are involved in Young Environmentalist groups with year-round extracurricular activities, including weekly meetings, weekend outings and summer camps.

ČSOP publishes a variety of printed materials, such as informational brochures, educational leaflets or specialized handbooks in ČSOP's methodological series. The membership magazine Beauty of Our Homeland comes out twice a year. Many publications and materials are published also by various local chapters of the Union.

In 2014 ČSOP continued to be a member organization of IUCN and UNEP National Committee for the Czech Republic. ČSOP as a whole, as well as many of its local chapters cooperate with various conservation-oriented organizations in other countries.

The income managed by the Central Executive Council of ČSOP (ÚVR ČSOP) in the year 2014 totaled 30,89 million Czech crowns; its expenditure totaled 30,52 million Czech crowns. ČSOP's Association of Young Environmentalists (SMOP ČSOP) which is in charge of the activities for children and youth, and ČSOP's local chapters (ZO ČSOP) have separate budgets.

ZUSAMMENFASSUNG

Der tschechische Bund für Naturschutz (ČSOP) ist eine Bürgervereinigung deren Mitglieder das Interesse verbindet, für die Umwelt und den Naturschutz aktiv zu werden. ČSOP wurde 1979 eingerichtet. Im Jahr 2014 hat ČSOP 308 Grundorganisationen im Rahmen der Tschechischen Republik vereinigt. 6620 Mitglieder einschließlich Kinder wurden in ČSOP registriert.

Die Erhaltung und Wiederherstellung der Biodiversität, die Sorge für wertvolle Biotope oder Unterstützung bedrohter Pflanzen – und Tierarten, sind die besondere Anliegen des Verbandes. Im Jahr 2014 wurden 217 Projekten der Grundorganisationen und anderer Bürgervereinigungen vom ČSOP im Rahmen des Programmes Schutz der Artenvielfalt unterstützt.

Das Ziel des Programms Raum für Natur ist der Schutz wertvoller Standorte und Bauwerke. ČSOP strebt es an, langfristige Rechte an solchen Orten und Bauwerken zu erwerben. Diese Tätigkeit ermöglicht es ČSOP mittels örtlicher Grundstückvereine diese Orte und Bauwerke besser zu pflegen. Bei der Ausführung arbeitet ČSOP mit verschiedenen anderen Organisationen zusammen. Im Jahr 2014 wurden 60 Grundstückvereine von ČSOP akkreditiert.

Im Rahmen des Programms Nationales Netzwerk der Rettungsstationen koordiniert ČSOP 29 Stationen, die für verletzte und behinderte Tiere sorgen, um sie auf die Rückkehr in die Natur vorzubereiten. Das Netzwerk deckt die ganze Tschechische Republik ab. 16 383 Tiere sind im Jahr 2014 in die Rettungsstationen gelangten. Es ist zu ČSOP gelungen, mehr als die Hälfte der geretteten Tiere wieder auszuwildern.

Mit Hilfe der Umwelterziehung, Bildung und Umweltaufklärung strebt ČSOP danach, die Inhalte seiner Arbeit und auch die Informationen über den Umweltzustand der Öffentlichkeit nahe zu bringen. Die Haupttätigkeiten der 53 Ökozentren des ČSOP bestehen aus der Mitarbeit an Schulen, der Durchführung von Veranstaltungen für die Öffentlichkeit und der Veranstaltung von Wettbewerben, Exkursionen und Feldbeobachtungen.

Eine systematische Arbeit mit Kindern und Jugendlichen ist ein Bestandteil der Vereintätigkeit. ČSOP hat derzeit Mitglieder (bis 18 Jahren) in vielen Gruppen der Jungen Naturschützer. In diesen Gruppen finden ganzjährig regelmäßige Zusammenkünfte und Wochenendveranstaltungen sowie Ferienlager statt. Sie widmen sich einem breiten Tätigkeitsspektrum. Manche Gruppen sind eher fachlich ausgerichtet, bei anderen steht der Aufenthalt in der Natur im Mittelpunkt.

ČSOP gibt viele verschiedene Publikationen wie Infobroschüren, Aufklärungsflugblätter und Fachliteratur im Rahmen der Verfahrensreihe des ČSOP heraus. Das Mitgliedermagazin Schönheit unserer Heimat erscheint halbjährlich. Auch die Ortsgruppen geben zahlreiche Publikationen heraus.

ČSOP ist ein Mitglied der IUCN und ein Gründungsmitglied des Tschechischen National Komitees des UNEPs.

Die Einkünfte des Zentralen Exekutivrates von ČSOP für das Jahr 2014 betragen 30,89 Million Tschechische Kronen. Der Verband der Jungen Naturschützer von ČSOP, der die Aktivitäten für Kinder und die Jugendliche koordiniert, und die Grundorganisationen von ČSOP haben ein unterschiedliches Budget.

*Jsme největším firemním
dárcem v oblasti ochrany
přírody v České republice.*

Blíž přírodě

Pojďte s námi na výlet!

- Navštivte přírodně cenné lokality po celé České republice.
- Vydejte se s námi pěšky, na kole či s kočárky na naučné stezky.
- Sledujte rostliny a živočichy z vyhlídek a pozorovatelů.
- Objevte s námi orchidejové louky, pralesy a památné stromy.
- Podívejte se do nitra obnovených rašeliníšť a mokřadních luk.

Vyberte si výlet na www.blizpriode.cz
a vyrazte s NET4GAS a ČSOP do přírody!

www.net4gas.cz

Již více než 35 let

chráníme naši krajinu,
pečujeme o cenné přírodní

lokality, pomáháme přežít desítkám ohrožených
druhů zvířat a rostlin, ukazujeme dětem
i dospělým krásu kolem nich.

Mimo jiné...

- dlouhodobě pečujeme o téměř 3500 hektarů přírodně cenných ploch a několik desítek památkových objektů
- realizujeme stovky projektů, napomáhajících přežití vzácných druhů rostlin a živočichů v naší přírodě
- provozujeme síť záchranných stanic pro handicapované volně žijící živočichy, která ročně vyléčí více jak 5000 zvířat
- prostřednictvím pěti desítek ekocenter nabízíme zajímavé vycházky, přednášky, výstavy a mnoho dalších aktivit
- pro členy našich oddílů Mladých ochránců přírody i další děti připravujeme pravidelné schůzky, víkendové akce i každoroční tábory a pobytové akce

Pomozte nám i vy!

www.csop.cz

Český svaz ochránců přírody

Michelská 5, Praha 4, tel.: 222 516 115

Výroční zpráva ČSOP 2014

Vydal: Český svaz ochránců přírody

tel.: 222 516 115

e-mail: info@csop.cz

web: www.csop.cz

foto: archiv ČSOP

grafická úprava: RedGreenBlue, Jana Štěpánová, 2015

ilustrace: © Kateřina Bartošová, 2015

tisk: TISKÁRNA PROTISK, s. r. o., České Budějovice

ISBN 978-80-86770-48-2

